

**Wyrok z dnia 7 stycznia 1997 r.
I PKN 54/96**

1. W sprawie dotyczącej ustalenia istnienia (nieistnienia) stosunku prawnego lub prawa, kasacja jest dopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 393 pkt 1 KPC)

2. Przepis § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1991 r. w sprawie urlopów wychowawczych (jednolity tekst: Dz. U. z 1990 r., Nr 76, poz. 454 ze zm.) nie mógł być podstawą "przeniesienia" nauczyciela do pracy w innej szkole na równorzędne stanowisko

3. Art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 3, poz. 19 ze zm.) dotyczy wyłącznie sytuacji, gdy skierowanie nauczyciela do pracy w innej szkole następuje ze względu na potrzebę obsady w tej szkole stanowisk nauczycielskich. Nie dotyczy ten przepis natomiast sytuacji, w której występuje brak możliwości zatrudnienia nauczyciela w dotychczasowej szkole.

Przewodniczący SSN: Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 7 stycznia 1997 r. sprawy z powództwa Barbary K. przeciwko Szkole Podstawowej Nr 9 w D. i Kuratorium Oświaty w T. o ustalenie, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 5 września 1996 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

W pozwie z dnia 10 września 1991 r. powódka Barbara K. wniosła o rozstrzygnięcie sprawy nabycia przez nią jako nauczycielkę Szkoły Podstawowej Nr 9 w D. mianowania z mocy prawa. Żądanie nie było sprecyzowane, jak również nie określono dokładnie strony pozwanej. Sprawa otrzymała sygnaturę [...], a Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w D. potraktował jako stronę pozwaną Kuratorium Oświaty i Wychowania w T. oraz Delegaturę tego Kuratorium w D.

Na rozprawie w dniu 10 października 1991 r. [...] adwokat reprezentujący powódkę sprecyzował żądanie formułując jego wnioski jako zmierzające do:

- 1) "ustalenia, że powódka weszła w stosunek mianowania jako nauczyciel z dniem 1 października 1988 r. z mocy samego prawa",
- 2) "ustalenie, że przysługuje jej prawo zatrudnienia na równorzędnym stanowisku jak poprzednio zajmowane w Szkole Podstawowej Nr 9 w D."

W toku postępowania Sąd wezwał do udziału w sprawie dalszych dwóch pozwanych, tj. "Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 9 i Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 2 w D."

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 1992 r., w sprawie oznaczonej nową sygnaturą [...], powództwo skierowane przeciwko czterem wyżej wskazanym stronom pozwany, a

oznaczone jako "o zmianę warunków pracy", zostało oddalone.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka została w dniu 8 września 1987 r. zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nie określony jako wychowawca w świetlicy w Szkole Podstawowej Nr 9 w D. W dniu 29 lipca 1988 r. powódka urodziła dziecko i z tego tytułu korzystała z urlopu macierzyńskiego, a od 16 grudnia 1988 r. z urlopu wychowawczego. Sąd przyjął, że od zatrudnienia powódki nie minął okres dwóch lat niezbędny do nabycia mianowania z mocy prawa.

Sąd Rejonowy stwierdził, że przy powrocie powódki z urlopu wychowawczego dyrektor Delegatury Kuratorium Oświaty i Wychowania w D. mógł skierować ją do pracy w świetlicy Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. Warunki pracy powódki nie uległy zmianie, a powódka pracę tę przyjęła i pełniła swoje obowiązki w nowej Szkole. Zdaniem Sądu Rejonowego decyzja przeniesienia powódki do pracy w innej Szkole leżała w kompetencji Dyrektora Delegatury i nie naruszała przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie urlopów wychowawczych. Stanowisko powierzone powódce w Szkole Podstawowej Nr 2 w D. było bowiem równorzędne do uprzednio zajmowanego przez powódkę stanowiska wychowawcy świetlicy w Szkole Podstawowej Nr 9 w D.

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 1992 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie oddalił rewizję powódki. W uzasadnieniu wyroku Sąd Wojewódzki w szczególności wywiódł, iż "zarzut rewizji, że powódka nie została zatrudniona na stanowisku równorzędnym jest chybiony". Sąd Wojewódzki uznał, że stanowisko wychowawcy w świetlicy w Szkole Podstawowej Nr 2 w D. jest równorzędne z poprzednio zajmowanym przez powódkę oraz że decyzja dotycząca miejsca zatrudnienia powódki w związku z brakiem wolnych etatów w Szkole Podstawowej Nr 9 w D. "była w gestii Dyrektora Delegatury".

W pozwie z dnia 10 kwietnia 1995 r. skierowanym przeciwko Szkole Podstawowej Nr 9 w D. i Kuratorium Oświaty w T. powódka wniosła o:

"1) zbadanie zasadności mojego przeniesienia do Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. po ukończonym urlopie wychowawczym we wrześniu 1991 r. mimo posiadania przeze mnie umowy o pracę na czas nie określony w Szkole Podstawowej Nr 9 w D.,

2) ustalenie, że od 7 września 1987 r. Szkoła Podstawowa Nr 9 była i nadal pozostaje moim zakładem pracy".

Powódka wywiodła, że Karta Nauczyciela nie zawiera przepisu umożliwiającego przeniesienie nauczyciela nie mianowanego bez jego zgody do innej szkoły. Według powódki art. 19 ust. 1 Karty Nauczyciela dopuszcza możliwość przeniesienia do innej szkoły nauczyciela mianowanego bez jego zgody, ale z prawem powrotu po trzech latach. Powódka twierdziła, że wobec niedopuszczenia jej do pracy w Szkole Podstawowej Nr 2 w D., "trudno uznać za dobrowolną jej zgodę na tymczasową pracę w Szkole Podstawowej Nr 2 w D."

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 1995 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Dębicy odrzucił pozew. Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie o ustalenie, że Szkoła Podstawowa Nr 9 w D. jest miejscem pracy powódki, zostało już prawomocnie rozpoznane jako jedno z roszczeń objętych prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 13 kwietnia 1992 r.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie, postanowieniem z dnia 3 sierpnia 1995 r. [...] uchylił wyżej omówione postanowienie z dnia 18

kwietnia 1995 r. i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Dębicy. Sąd Wojewódzki uznał, że przedmiotem poprzedniego rozstrzygnięcia była kwestia, czy po powrocie powódki z urlopu wychowawczego Dyrektor Delegatury Zamiejscowej Kuratorium był władny do skierowania powódki do pracy na stanowisku równorzędnym w innej szkole w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie urlopów wychowawczych. Uznał, że "obecne roszczenie powódki jest podobne, ale nie tożsame". Zdaniem Sądu Wojewódzkiego powódka w rozpatrywanej aktualnie sprawie uważa, że po przepracowaniu okresu trzech lat w Szkole Podstawowej Nr 2 w D. jej miejscem zatrudnienia jest nadal Szkoła Podstawowa Nr 9 w D. i domaga się ustalenia w tym zakresie, wskazując jako podstawę prawną swego roszczenia art. 19 ust. 1 Karty Nauczyciela. Równocześnie Sąd Wojewódzki wskazał, że "zażaleniem nie zostało objęte roszczenie powódki zawarte w pkt 1 pozwu, jako że w tym zakresie nie rozstrzygał Sąd I instancji, a jest to odrębne żądanie (które również może być poddane rygorom z art. 199 KPC)".

Na rozprawie w dniu 30 listopada 1995 r. [...] powódka sprecyzowała żądanie zawarte w pkt 1 pozwu wnosząc o "ustalenie zasadności przeniesienia powódki we wrześniu 1991 r. po urlopie wychowawczym do Szkoły Podstawowej Nr 2 w D."

Wyrokiem z dnia 30 listopada 1995 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Dębicy odrzucił pozew "w części obejmującej żądanie ustalenia zasadności przeniesienia powódki do Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. po urlopie wychowawczym" i oddalił powództwo w pozostałej części.

Poza wyżej wskazanymi już okolicznościami faktycznymi Sąd Rejonowy ustalił, że pismem z dnia 21 sierpnia 1991 r. Kuratorium Oświaty i Wychowania w T. Delegatura Zamiejscowa w D. zaproponowało powódce pracę po zakończeniu urlopu wychowawczego od dnia 1 września 1991 r. na stanowisku równorzędnym do zajmowanego dotychczas, tj. stanowisku wychowawcy w świetlicy szkolnej przy Filii Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. Poinformowano powódkę, że odmowa z jej strony zostanie potraktowana jako oświadczenie o nieprzyjęciu warunków pracy, a tym samym rozwiązaniu umowy o pracę. W piśmie z dnia 3 września 1991 r. powódka oświadczyła, że do czasu rozstrzygnięcia jej sprawy przez sąd podejmie pracę w Szkole Podstawowej Nr 2 w D. W Szkole tej świadczyła pracę i w dniu 15 czerwca 1994 r. decyzją Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. stwierdzono nabycie przez nią mianowania z mocy prawa. Orzeczeniem dyscyplinarnym z dnia 3 stycznia 1995 r. powódkę uznano za winną niepodjęcia obowiązków służbowych, za co ukarano ją karą zwolnienia z pracy. Orzeczenie to zostało utrzymane w mocy przez Odwoławczą Komisję Dyscyplinarną i Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. stwierdził, że z dniem 30 marca 1995 r. stosunek pracy powódki na stanowisku wychowawcy w świetlicy tej Szkoły wygasł.

Sąd Rejonowy uznał, że w części obejmującej żądanie ustalenia zasadności przeniesienia powódki po urlopie wychowawczym we wrześniu 1991 r. do Szkoły Podstawowej Nr 2 w D., pozew należało odrzucić na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 KPC, gdyż sprawa o to samo roszczenie została już prawomocnie osądzona.

W zakresie roszczenia o ustalenie, że Szkoła Podstawowa Nr 9 w D. jest zakładem pracy powódki, Sąd Rejonowy stwierdził, że nie może być zastosowany przepis art. 19 ust. 1 Karty Nauczyciela. Przepis ten nie był bowiem podstawą przeniesienia powódki, a więc nie może być podstawą jej powrotu. Zdaniem Sądu Rejonowego

powódka została przeniesiona do Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie urlopów wychowawczych, a przeniesienie to było "prawidłowe i prawnie skuteczne". Zakładem pracy powódki od września 1991 r. była więc Szkoła Podstawowa Nr 2 w D., w której stosunek pracy powódki wygasł. Sąd Rejonowy przyjął, że "umowa co do nowego zakładu pracy została zmieniona przez zamiar obu stron, tj. Kuratorium Oświaty i Wychowania w T. Delegaturę Zamiejscową w D., które zaproponowało powódce nowe warunki pracy, a z drugiej strony przez powódkę, która wyraziła na nie zgodę". Zdaniem Sądu Rejonowego "zgoda ta była początkowo warunkowa ... ale po wyroku w sprawie [...] podtrzymana poprzez fakty dokonane (art. 65 § 2 i 60 KC w zw. 300 KP)". Sąd Rejonowy podkreślił, że "powódka po ogłoszeniu niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia sądowego podjęła w dalszym ciągu i nadal później świadczyła pracę w SP nr 2". Fakt ten wskazuje, zdaniem Sądu Rejonowego, że "powódka wyraziła wówczas zgodę w sposób dorozumiany na zatrudnienie jej w Szkole P. nr 2".

Wyrokiem z dnia 5 września 1996 r. [...] rewizja powódki została oddalona przez Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie. Sąd Wojewódzki podzielając stanowisko wyrażone przez Sąd pierwszej instancji wywiódł w szczególności, że nie jest trafne powoływanie się powódki na treść art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, gdyż przepis ten nie był podstawą przeniesienia powódki do pracy w Szkole Podstawowej Nr 2 w D. Sąd Wojewódzki przyjął, że "powódka ostatecznie wyraziła zgodę na warunki zaproponowane jej przez Kuratorium Oświaty i Wychowania w T. ... i podjęła pracę w Szkole Podstawowej Nr 2 w D. Początkowo miało to być do czasu zakończenia sprawy sądowej, ale potem po jej zakończeniu nadal świadczyła pracę w tej szkole". Zdaniem Sądu Wojewódzkiego "doszło zatem do przekształcenia istniejącego stosunku pracy w odniesieniu do jednego elementu, tj. miejsca wykonywania pracy przez powódkę".

Od tego wyroku kasację złożyła powódka, zarzucając naruszenie prawa materialnego, a mianowicie przepisów art. 3 KP, art. 11 i 19 Karty Nauczyciela oraz § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie urlopów wychowawczych, a także naruszenie prawa procesowego, tj. art. 199 § 1 pkt 2 KPC. Powódka wniosła o "zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie w całości roszczenia", ewentualnie o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Powódka wywodzi w kasacji w szczególności, iż "przy wydaniu ... wyroków naruszono prawo materialne, przez błędne przyjęcie, że pracodawcą powódki była Szkoła Podstawowa Nr 2 w D., a nie Szkoła Podstawowa Nr 9 w D." Według poglądów wyrażonych w kasacji powódka, która miała umowę o pracę na czas nie określony ze Szkołą Podstawową Nr 9 w D., miała też prawo powrócić do tej pracy po urlopie wychowawczym. Brak jest natomiast podstaw do uznania, że powódkę łączyła umowa o pracę ze Szkołą Podstawową Nr 2 w D. Co do zaskarżenia orzeczeń w zakresie odrzucenia pozwu, kasacja ogranicza się do stwierdzenia, że "w sprawie nie zachodziły przesłanki z art. 199 § 1 pkt 2 KPC, gdyż sprecyzowane żądania w nowym stanie faktycznym nie były przedmiotem postępowania sądowego w innej sprawie".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest dopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia,

gdyż warunek określony w przepisie art. 393 § 1 pkt 1 KPC (w brzmieniu sformułowanym ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. Nr 43, poz. 189) dotyczy wyłącznie powództw o świadczenie, a więc nie odnosi się do powództwa o ustalenie, które było przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie.

W zakresie zarzutu naruszenia przepisu art. 199 § 1 pkt 2 KPC odnoszącego się do rozstrzygnięcia w przedmiocie odrzucenia pozwu co do roszczenia o "ustalenia zasadności przeniesienia powódki do Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. po urlopie wychowawczym" kasacja zawiera wyjątkowo lakoniczne uzasadnienie, graniczące wręcz z jego brakiem. Zarzut ten sprowadza się bowiem do stwierdzenia, że "sprecyzowane żądanie w nowym stanie faktycznym nie było przedmiotem postępowania sądowego w innej sprawie". Kasacja odwołuje się przy tym do postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Krakowie z dnia 3 sierpnia 1995 r. . Wskazane postanowienie nie może mieć jednak większego znaczenia dla rozpoznania istoty tego zarzutu. Postanowienie to bowiem jedynie uchyliło wcześniejsze postanowienie Sądu Rejonowego odrzucające pozew w całości. Przede wszystkim jednak z treści uzasadnienia omawianego postanowienia Sądu Wojewódzkiego wynika, że nie odnosiło się ono do żądania sformułowanego w punkcie pierwszym pozwu, dotyczącego "zasadności przeniesienia" powódki.

Rozpoznanie zarzutu kasacyjnego musi się więc sprowadzić do analizy przedmiotowego i podmiotowego zakresu rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie i w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Dębicy z dnia 13 kwietnia 1992 r. [...], od którego rewizję powódki oddalił Sąd Wojewódzki w Krakowie wyrokiem z dnia 30 czerwca 1992 r. [...]. W obu tych sprawach zachodziła tożsamość podmiotowa, gdyż powództwa były także skierowane przeciwko Szkole Podstawowej Nr 9 w D. (w pierwszej sprawie oznaczonej jako Dyrektor tej Szkoły) oraz Kuratorium Oświaty w T. Pewne wątpliwości budzi natomiast ocena przedmiotowego zakresu żądania w obu sprawach, gdyż powództwa były sformułowane jako żądanie ustalenia i to bardzo nieprecyzyjnie, a nadto zostały oddalone, co zawsze powoduje trudności w ocenie zakresu powagi rzeczy osądzonej. W pierwszej sprawie żądanie zostało sformułowane jako zmierzające do "ustalenia, że powódce przysługuje prawo zatrudnienia na równorzędnym stanowisku jak poprzednio zajmowane w Szkole Podstawowej Nr 9 w D.". W drugiej sprawie natomiast dotyczyło "zbadania zasadności przeniesienia powódki do Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. po ukończonym urlopie wychowawczym we wrześniu 1991 r. mimo posiadania umowy o pracę na czas nie określony w Szkole Podstawowej Nr 9 w D." Występują więc pewne różnice w treści żądań pozwów i ich rzeczywista ocena musi wynikać z porównania twierdzeń i ustaleń w zakresie stanu faktycznego stanowiącego podstawę żądań i rozstrzygnięć. Zgodnie bowiem z przepisem art. 366 KPC wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia. W tym zakresie należy stwierdzić, że dla obu zgłoszonych żądań podstawę rozstrzygnięcia stanowił ten sam stan faktyczny, a różnice w sformułowaniu roszczeń mają charakter jedynie językowy, gdyż w istocie zmierzały one do tego samego celu. Było nim zakwestionowanie przez powódkę "przeniesienia jej" do Szkoły Podstawowej Nr 2 w D. i ocena tej czynności. Należy wobec tego uznać,

że w obu przypadkach przedmiotem rozstrzygnięcia było to samo roszczenie, a w szczególności przedmiotem pierwszego z wyroków było rozstrzygnięcie co do prawnej oceny wskazanego stanu faktycznego. Ostatecznie więc w zaskarżonym orzeczeniu Sąd Wojewódzki prawidłowo ocenił, że w zakresie tego roszczenia występowała negatywna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej, co zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 KPC prowadziło do orzeczenia o odrzuceniu pozwu w tym zakresie. Podkreślenia wymaga, że przy rozpoznaniu niniejszej kasacji Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do oceny merytorycznej prawidłowości rozstrzygnięcia w pierwszej z omawianych spraw, gdyż również Sąd Najwyższy jest związany powagą rzeczy osądzonej tego rozstrzygnięcia.

W zakresie drugiego z zarzutów kasacyjnych należy stwierdzić, że słusznie kasacja wywodzi, iż pracodawcą (zakładem pracy) powódki przed wrześniem 1991 r. była Szkoła Podstawowa Nr 9 w D. W tym zakresie wejście w życie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425 ze zm.) i dokonana tą ustawą zmiana ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. Nr 3, poz. 19 ze zm.) nie miała większego znaczenia. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 czerwca 1988 r., II URN 102/88 (OSNCP 1991 z. 1 poz. 7) wyjaśnił, że błędna jest interpretacja art. 11 Karty Nauczyciela zmierzająca do traktowania wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach jako pracowników kuratorium oświaty i wychowania. Pogląd ten należy podzielić i wobec tego trzeba stwierdzić, że "przeniesienie" powódki do innej Szkoły (innego zakładu pracy) nie mogło być dokonane w oparciu o przepis § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie urlopów wychowawczych (jednolity tekst: Dz.U. z 1990 r., Nr 76, poz. 454 ze zm.), gdyż dotyczy on tylko zatrudnienia na równorzędnym stanowisku w tym samym zakładzie pracy, a nie zmiany pracodawcy.

Stan faktyczny sprawy został przez Sądy obu instancji w tym zakresie oceniony w sposób nieprecyzyjny, wręcz enigmatyczny. Sąd Rejonowy przyjął, że umowa co do nowego zakładu pracy została zmieniona przez zamiar obu stron. Zdaniem Sądu Rejonowego "zgoda ta była początkowo warunkowa ... ale po wyroku [...] poprzez fakty dokonane (art. 65 § 2 i 60 KC w zw. 300 KP)". Sąd Wojewódzki natomiast uznał, że "powódka ostatecznie wyraziła zgodę na warunki zaproponowane jej przez Kuratorium Oświaty i Wychowania w T. ... i podjęła pracę w Szkole Podstawowej Nr 2 w D. Początkowo miało to być do czasu zakończenia sprawy sądowej, ale potem po jej zakończeniu nadal świadczyła pracę w tej szkole". Zdaniem Sądu Wojewódzkiego "doszło zatem do przekształcenia istniejącego stosunku pracy w odniesieniu do jednego elementu, tj. miejsca wykonywania pracy przez powódkę". Oceny te należy sprowadzić do przyjęcia, iż w omawianym stanie faktycznym doszło w rzeczywistości do zmiany pracodawcy (zakładu pracy) powódki w drodze tzw. porozumienia zakładów pracy, czyli umowy trójstronnej między dwoma pracodawcami (Szkoła Podstawowa Nr 9 i Szkoła Podstawowa Nr 2 w D.) i powódką przy współdziałaniu Kuratorium Oświaty (rozwiązanie jednego stosunku pracy w wyniku porozumienia stron - art. 30 § 1 pkt 1 KP w związku z art. 98 ust. 1 Karty Nauczyciela - i nawiązanie drugiego). Taką ocenę należy uznać za prawidłową. Faktycznie zgoda powódki na zmianę "miejsca pracy" była początkowo warunkowa, a następnie wyrażona w sytuacji potocznie określanej jako przymusowa. Nie był to jednak przymus w rozumieniu przepisów o wadach oświadczeń woli (art. 82 KC w związku z art. 300 KP). Nie stanowiło bowiem takiego przymusu

poinformowanie powódki o braku możliwości dalszego zatrudnienia w Szkole Podstawowej Nr 9 w D. i konieczność ewentualnego rozwiązania tego stosunku pracy. Wola powódki podjęcia zatrudnienia w Szkole Podstawowej Nr 2 została ostatecznie przejawiona w sposób na tyle wyraźny, aby uznać ją za skutecznie złożone oświadczenie woli. Powódka przecież przez ponad trzy lata wykonywała obowiązki pracownicze w Szkole Podstawowej Nr 2 w D. i tam ostatecznie uzyskała mianowanie z mocy prawa. Doszło więc przez różnego rodzaju oświadczenia stron oraz przez tzw. fakty konkludentne do zawarcia tego rodzaju umowy, w wyniku której nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy ze Szkołą Podstawową Nr 9 i nawiązanie stosunku pracy ze Szkołą Podstawową Nr 2 w D. Wobec tego słusznie Sądy obu instancji uznały, że nie łączy powódki ze Szkołą Podstawową Nr 9 w D. stosunek pracy, co skutkowało oddaleniem powództwa w zakresie żądania ustalenia w tym przedmiocie.

Podstawą roszczenia powódki (pomijając już, że nie powinno to być roszczenie o ustalenie) nie mógł być także przepis art. 19 ust. 1 Karty Nauczyciela. Co do wykładni tego przepisu w orzecznictwie Sądu Najwyższego występuje wyraźna rozbieżność. W uzasadnieniach uchwał z dnia 14 stycznia 1983 r., III PZP 64/82 (OSNCP 1983 z. 8 poz. 109); z dnia 24 marca 1983 r., III PZP 8/83 (OSNCP 1983 z. 9 poz. 130); z dnia 16 października 1993 r., I PZP 38/93 (OSNCP 1994 z. 3 poz. 64) i z dnia 19 stycznia 1994 r., I PZP 41/93 (nie publikowana) wyrażono pogląd, że zastosowanie art. 19 ust. 1 Karty Nauczyciela nie powoduje rozwiązania dotychczasowego stosunku pracy, a jedynie czasową zmianę treści tego stosunku prawnego. Natomiast w uchwale z dnia 18 stycznia 1996 r., I PZP 37/95, (OSNAPiUS 1996 nr 18 poz. 262), przyjęto, że skierowanie mianowanego nauczyciela do pracy w innej placówce na podstawie art. 19 ust. 1 Karty Nauczyciela powoduje ustanie dotychczasowego i nawiązanie nowego stosunku pracy na czas nie określony w placówce, do której został skierowany. Po upływie okresu skierowania nauczycielowi przysługuje w terminie określonym w art. 264 § 3 KP prawo powrotu na uprzednie stanowisko w szkole, w której był zatrudniony przed skierowaniem. Jednakże przepis art. 19 ust. 1 Karty Nauczyciela nie został względem powódki zastosowany, zarówno formalnie jak i faktycznie. Istotne dla tej oceny jest nie tyle to, że powódka nie była nauczycielem mianowanym, ile to, że nie były spełnione przesłanki działania tego przepisu. Wymaga on bowiem, aby przeniesienie nauczyciela następowało ze względu na potrzeby szkoły do której ma być przeniesiony, a nie braku możliwości zatrudnienia w dotychczasowej szkole. Skoro więc przepis art. 19 ust. 1 Karty Nauczyciela nie był względem powódki zastosowany, to słusznie Sądy obu instancji oceniły, że nie może też być on podstawą "roszczenia o powrót" do poprzedniej (dotychczasowej) szkoły.

Ostatecznie więc, mimo częściowo błędnego uzasadnienia, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, co skutkuje oddaleniem kasacji na podstawie art. 393¹² KPC.

=====